

Udskriftsdato: 25. december 2025

BEK nr 1416 af 27/12/2008 (Historisk)

Bekendtgørelse om bygherrens pligter

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdstilsynet, j.nr. 20080053384

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 117 af 05/02/2013

Bekendtgørelse om bygherrens pligter¹⁾

I medfør af § 37, stk. 2, 3, 5 og 6, § 73 og § 84 i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005, som ændret ved lov nr. 1395 af 27. december 2008, fastsættes:

Kapitel 1

Område og definitioner

§ 1. Bekendtgørelsen omfatter ethvert bygge- og anlægsarbejde. Ved bygge- og anlægsarbejde forstås i denne bekendtgørelse:

- 1) arbejde, der udføres i forbindelse med opførelse og ændring af bygninger og konstruktioner, herunder montagearbejder,
- 2) opførelse og ændring af veje, tunneler, broer, havne og lignende anlæg,
- 3) grave- og jordarbejde i forbindelse med ovennævnte,
- 4) rør- og kabellægning,
- 5) reparations- og vedligeholdelsesarbejder af ovennævnte og
- 6) nedbrydning og demontering af ovennævnte eller dele heraf.

Stk. 2. Ved små byggepladser forstås i denne bekendtgørelse byggepladser, der beskæftiger færre end 5 personer samtidigt.

Stk. 3. Ved mellemstore byggepladser forstås i denne bekendtgørelse byggepladser, der beskæftiger mellem 5 og 10 personer samtidigt.

Stk. 4. Ved store byggepladser forstås i denne bekendtgørelse byggepladser, der beskæftiger flere end 10 personer samtidigt.

§ 2. Forpligtelserne ifølge bekendtgørelsen påhviler bygherren. Ved bygherre forstås i denne bekendtgørelse den fysiske eller juridiske person for hvis regning, der udføres et bygge- eller anlægsarbejde.

§ 3. Hvor bekendtgørelsen angiver bygherreforpligtelser i forhold til arbejdsgivere, gælder disse forpligtelser også i forhold til virksomheder, der ikke beskæftiger ansatte.

Kapitel 2

Udpegning af koordinators

§ 4. Bygherren skal ved ethvert bygge- og anlægsarbejde, hvor to eller flere arbejdsgivere forventes at være til stede på byggepladsen samtidigt, sikre at der udpeges en eller flere personer, som opfylder de i § 5 nævnte kompetencekrav, der skal koordinere for sikkerhed og sundhed under projekteringen af bygge-/anlægsprojektet og under udførelsen af bygge- og anlægsarbejdet.

Stk. 2. Koordinator under udarbejdelsen af bygge-/anlægsprojektet skal udpeges senest, når projekteringen af det med bygherren aftalte bygge-/anlægsprojekt igangsættes.

Stk. 3. Koordinator under udførelsen af bygge- og anlægsarbejdet skal udpeges senest, når byggepladsen etableres.

§ 5. På små byggepladser, jf. § 1, stk. 2, skal koordinator have sagkyndig viden om bygge- og anlægsområdet, herunder have kendskab til byggeriets aktører.

Stk. 2. På mellemstore byggepladser, jf. § 1, stk. 3, skal koordinator udover at opfylde stk. 1 også have den fornødne viden om sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål inden for bygge- og anlægsområdet.

Stk. 3. På store byggepladser, jf. § 1, stk. 4, skal koordinator udover at opfylde stk. 1 og stk. 2 også have praktisk erfaring i ledelse af et bygge- og anlægsarbejde samt have gennemført en arbejdsmiljøuddannelse for koordinators af sikkerheds- og sundhedsarbejdet inden for bygge- og anlægsområdet.

Kapitel 3

Koordinering under projekteringen

§ 6. Bygherren skal sørge for, at den eller de koordinatore, der er udpeget til at koordinere for sikkerhed og sundhed under udarbejdelsen af byggeprojektet:

- 1) koordinerer i forbindelse med projektering, undersøgelse og udarbejdelse af byggeprojektet, og tager hensyn til de generelle principper for forebyggelse på området sikkerhed og sundhed, som er angivet i bilag 2 herunder navnlig:
 - a) i forbindelse med arkitektoniske, tekniske og/eller organisatoriske valg med henblik på at planlægge de forskellige arbejder eller arbejdsfaser, som skal udføres efter hinanden og
 - b) i forbindelse med vurdering af den periode, som skal afsættes til udførelse af de forskellige arbejder eller arbejdsfaser,
- 2) udarbejder en plan for sikkerhed og sundhed, som indeholder bl.a. en organisationsplan, en byggepladstegning og en tidsplan, jf. bilag 3, og som indeholder specifikke foranstaltninger vedrørende særligt farligt arbejde, som hører ind under en eller flere af kategorierne i bilag 1. Ved små og mellemstore byggepladser, jf. § 1, stk. 2 og stk. 3, skal der kun udarbejdes en plan for sikkerhed og sundhed når arbejdet er omfattet af bilag 1,
- 3) udarbejder en journal, som er tilpasset bygningens eller anlæggets karakteristika, og som indeholder en liste over de særlige forhold vedrørende sikkerhed og sundhed, der bør tages hensyn til i forbindelse med eventuelle fremtidige arbejder. Hvor der ifølge bekendtgørelse om projekterende og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø er krav om, at den projekterende skal udarbejde en liste over de særlige forhold, der skal iagttages i relation til sikkerheden og sundheden ved fremtidige reparations- eller vedligeholdelsesarbejder, kan journalen indgå i den liste, der udarbejdes af den projekterende.

Stk. 2. I forbindelse med koordineringen, jf. stk. 1, nr. 1, og udarbejdelsen af planen for sikkerhed og sundhed, jf. stk. 1, nr. 2 skal det sikres:

- 1) at eksisterende installationer i jorden identificeres og kontrolleres samt i nødvendigt omfang sikres og tydeligt afmærkes, inden arbejdet påbegyndes,
- 2) at eventuelle særlige risici på arealet identificeres, vurderes og i nødvendigt omfang imødegås og tydeligt afmærkes, inden arbejdet iværksættes,
- 3) at nødvendige tekniske installationer etableres og fremføres rettidigt til brugsstederne samt i nødvendigt omfang kontrolleres og vedligeholdes,
- 4) at færdsel på byggepladsen på ethvert tidspunkt kan foregå under fuldt forsvarlige forhold, herunder med den nødvendige belysning af færdselsveje,
- 5) at egnede tekniske hjælpemidler kan anvendes i nødvendigt omfang,
- 6) at materialer kan afsættes på hensigtsmæssig plads og på stabilt underlag,
- 7) at områder, hvor der udføres arbejdsprocesser, der indebærer særlige risici, så vidt muligt ikke samtidig skal være arbejdsområde eller færdselsområde for andre,
- 8) at der er fastsat procedure for løbende kontrol med installationer, sikkerhedsforanstaltninger og eventuelle særlige risici m.v. og
- 9) at der om nødvendigt er fastsat en samordning af beredskabs-, evakuerings- og øvelsesplaner efter § 23 i bekendtgørelse om arbejdets udførelse.

§ 7. Hvor et bygge- eller anlægsprojekt er delt op i delprojekter, skal der ved koordineringen af sikkerhed og sundhed under udarbejdelsen af byggeprojektet tages hensyn til alle sikkerheds- og sundhedsplaner og journaler.

Kapitel 4

Aftaler om fællesområderne

§ 8. Bygherren skal med bistand fra sin koordinator inden byggepladsen etableres og herefter løbende sørge for, at det er afgrænset hvor, samt hvornår på byggepladsen, der vil være flere virksomheder beskæftiget samtidigt, og bygherren skal træffe aftale med de enkelte arbejdsgivere om, hvem der har ansvaret for at etablere, vedligeholde og fjerne de forskellige sikkerhedsforanstaltninger i fællesområderne.

Stk. 2. Det skal fremgå af planen for sikkerhed og sundhed hvem, der til ethvert tidspunkt skal tilvejebringe, vedligeholde og fjerne de planlagte fælles sikkerhedsforanstaltninger i fællesområderne og eventuelle fælles velfærdsforanstaltninger samt sørge for orden og ryddelighed, herunder snerydning, grusning og fjernelse af affald.

Kapitel 5

Koordinering under bygge- og anlægsarbejdet

§ 9. Bygherren skal sørge for, at koordinator ved afholdelse af sikkerhedsmøder koordinerer arbejdsgivernes foranstaltninger til fremme af de beskæftigedes sikkerhed og sundhed i fællesområderne.

Stk. 2. Bygherren skal sørge for, at koordinator på vegne af bygherren indkalder arbejdsgiverne eller disses repræsentanter og sikkerhedsgrupperne på byggepladsen til sikkerhedsmøderne og sørge for at koordinator leder møderne samt at der udarbejdes referat af møderne. Referatet sendes til mødedeltagerne, bygherren, alle arbejdsledere, de beskæftigede virksomheder, sikkerhedsgrupperne samt eventuelle tillidsrepræsentanter.

Stk. 3. Ordinære sikkerhedsmøder skal afholdes mindst en gang hver 14. dag. Ekstraordinære møder afholdes, hvis der indtræffer alvorligere ulykker, forgiftninger eller andre sundhedsskader eller tilløb hertil, samt når der i øvrigt er behov herfor.

Stk. 4. Små og mellemstore byggepladser, jf. § 1, stk. 2 og stk. 3, er ikke omfattet af stk. 1 - 3.

§ 10. Bygherren skal sørge for, at koordinator koordinerer:

- 1) planlægningen af de forskellige arbejder eller arbejdsfaser, som skal udføres samtidigt eller efter hinanden under hensyn til de tekniske og/eller organisatoriske valg, der er foretaget ved bygge- eller anlægsprojektet,
- 2) tilrettelæggelsen af samarbejdet mellem arbejdsgiverne, herunder arbejdsgivere, der efterfølger hinanden på byggepladsen, og koordineringen af de aktiviteter, der har til formål at beskytte de ansatte imod sundhedsrisici og forebygge ulykker,
- 3) at arbejdsgiverne på byggepladsen anvender de principper, som er angivet i bilag 2, pkt. 2, på en sammenhængende måde,
- 4) at arbejdsgiverne anvender planen for sikkerhed og sundhed, når det er påkrævet,
- 5) arbejdsgivernes kontrol med, at arbejdsprocesserne gennemføres efter forskrifterne.

§ 11. Bygherren skal sørge for, at koordinator

- 1) ajourfører den i § 6, stk. 1, nr. 2 nævnte plan for sikkerhed og sundhed, herunder den i planen indeholdte organisationsplan, byggepladstegning og tidsplan efterhånden som arbejdet på byggepladsen skrider frem og eventuelle ændringer foretages og
- 2) foretager tilpasninger af den i § 6, stk. 1, nr. 3 nævnte journal, hvis eventuelle ændringer foretages.

Stk. 2. Planen skal i hele byggeperioden være tilgængelig for de ansatte og arbejdsgiverne på byggepladsen.

§ 12. Bygherren skal som led i koordineringen på byggepladsen sørge for, at koordinator bl.a. ved personlig tilstedeværelse og kontakt på byggepladsen gennemfører en passende kontrol af, at det, der er aftalt vedrørende fællesområderne med arbejdsgiverne, og det, der er besluttet på sikkerhedsmøderne, bliver overholdt.

Stk. 2. Bygherren skal endvidere sørge for, at koordinator som led i koordineringen gennemfører en passende kontrol af samarbejdet om sikkerheden i fællesområderne i øvrigt.

Stk. 3. Små og mellemstore byggepladser, jf. § 1, stk. 2 og stk. 3, er ikke omfattet af stk. 1 og stk. 2.

§ 13. Bygherren skal sørge for, at koordinator træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at kun beføjede personer får adgang til byggepladsen.

Kapitel 6

Sikkerhedsråd

§ 14. Ved bygge- og anlægsarbejde kan der oprettes sikkerhedsråd, hvor der i en periode på 4 uger eller derover sammenlagt er beskæftiget flere end 100 ansatte, medmindre Arbejdstilsynet skønner, at sikkerhedsarbejdet skal koordineres ved afholdelse af sikkerhedsmøder efter § 9.

Stk. 2. Sikkerhedsrådet består af koordinatoren på bygherrens vegne samt repræsentanter for arbejdsstedets sikkerhedsrepræsentanter, arbejdsgivere og arbejdsledere. Arbejdsstedets sikkerhedsrepræsentanter vælger i mellem sig 2 medlemmer, og arbejdsgiverne og arbejdslederne vælger i mellem sig hvert et medlem til sikkerhedsrådet, hvori koordinatoren indtræder som formand.

Stk. 3. Hvor der er oprettet sikkerhedsråd, overtager rådet sikkerhedsmødernes funktion og opgaver.

Stk. 4. Møder i sikkerhedsrådet afholdes efter samme retningslinjer som for sikkerhedsmøder, jf. § 9. Sikkerhedsrådet skal endvidere afholde møde med samtlige sikkerhedsgrupper mindst en gang i kvartalet.

Kapitel 7

Anmeldelse

§ 15. Bygherren skal anmelde byggepladsen til det stedlige arbejdstilsynscenter, inden arbejdet påbegyndes, hvis

- 1) arbejdets forventede varighed overstiger 30 arbejdsdage og mindst 20 ansatte er beskæftiget samtidigt, eller
- 2) den formodede arbejdsmængde overstiger 500 manddage.

Stk. 2. Anmeldelse skal foretages på en af Arbejdstilsynet udarbejdet blanket i elektronisk form eller i papirform og indeholde de i bilag 4 angivne oplysninger. En kopi af anmeldelsen skal opsættes et synligt sted på byggepladsen.

Kapitel 8

Bygherrens medvirken til udførelsen af arbejdet på byggepladsen

§ 16. Bygherren skal medvirke til, at arbejdet på byggepladsen kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Kapitel 9

Dispensationer og klageadgang

§ 17. Direktøren for Arbejdstilsynet kan, hvor særlige forhold foreligger, tillade afvigelser fra bestemmelserne i denne bekendtgørelse, når det skønnes rimeligt og forsvarligt, og i det omfang, det er foreneligt med Rådets direktiv 92/57/EØF om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed på midlertidige eller mobile byggepladser.

§ 18. Arbejdstilsynets afgørelser efter bekendtgørelsen kan påklages efter lov om arbejdsmiljø § 81.

Kapitel 10

Straf

§ 19. Medmindre højere straf er forskyldt efter lov om arbejdsmiljø eller anden lovgivning, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år den, der:

- 1) Overtræder §§ 4 - 13 og §§ 15 - 16.
- 2) Ikke efterkommer påbud, der er meddelt i henhold til bekendtgørelsen.
- 3) Tilsidesætter vilkår for dispensationer efter bekendtgørelsen.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 11

Ikrafttræden

§ 20. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2009.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 576 af 21. juni 2001 om bygherrens pligter.

Stk. 3. Koordinatorer, der før den 1. januar 2006 har gennemført arbejdsmiljøuddannelsen, skal ikke gennemføre arbejdsmiljøuddannelsen for koordinatorer af sikkerheds- og sundhedsarbejdet inden for bygge- og anlægsområdet.

Stk. 4. Bekendtgørelsens bestemmelser om udpegning af koordinatorer under projekteringen af bygge-/anlægsprojektet, jf. § 4 og bestemmelserne om koordinering under projekteringen, jf. kapitel 3 finder anvendelse på projekter og delprojekter, som bygherren den 1. januar 2009 eller senere indgår aftale om igangsættelse af. Ved bygge/anlægsprojekter, hvor projekteringen eller delprojekteringen og/eller bygge- og anlægsarbejdet er blevet igangsat før den 1. januar 2009, skal der dog tages hensyn til kravene i kapitel 3 i den udstrækning, det er nødvendigt for opfyldelsen af kravene i kapitlerne 4 - 6 og 8.

Arbejdstilsynet, den 27. december 2008

JENS JENSEN

/ Sonja Ploug Jensen

- ¹⁾ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets direktiv 92/57/EØF af 24. juni 1992 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed på midlertidige eller mobile byggepladser, EF-tidende 1992, L 245/6

Liste over særligt farligt arbejde

- 1) Arbejde, der indebærer særlig alvorlig risiko for at blive begravet, at synke ned eller at styrte ned på grund af aktiviteternes eller de anvendte arbejdsprocessers art eller på grund af arbejdspladsens eller bygværkers omgivelser.
- 2) Arbejde, som udsætter arbejdstagerne for kemiske eller biologiske stoffer og materialer, som enten udgør en særlig fare for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed eller indebærer lovkrav om sundhedskontrol.
- 3) Arbejde, der udsætter arbejdstagerne for ioniserende stråling, og som gør det nødvendigt at udpege kontrollerede og overvågede områder, som defineret i artikel 20 i Rådets direktiv 80/836/Euratom.
- 4) Arbejde i nærheden af højspændingsledninger.
- 5) Arbejde, der indebærer fare for drukning.
- 6) Arbejde i brønde og tunneler samt underjordisk arbejde.
- 7) Arbejde under vand, til hvilket der anvendes dykkerudstyr.
- 8) Arbejde i trykkammer.
- 9) Arbejde, som indebærer anvendelse af sprængstoffer.
- 10) Montering og demontering af tunge præfabrikerede elementer.

Generelle forebyggelsesprincipper

1. Generelle forebyggelsesprincipper, jf. artikel 6, stk. 2 i Rådets direktiv 89/391/EØF om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet.

- 1) Forhindring af risici.
- 2) Evaluering af risici, som ikke kan forhindres.
- 3) Bekæmpelse af risici ved kilden.
- 4) Tilpasning af arbejdet til mennesket, navnlig for så vidt angår udformningen af arbejdspladsen samt valg af arbejdsudstyr og arbejds- og produktionsmetoder, i særdeleshed med henblik på at begrænse monotont arbejde og arbejde i en bestemt rytme og at mindske virkningerne af sådant arbejde på helbredet.
- 5) Hensyntagen til den tekniske udvikling.
- 6) Udskiftning af det, der er farligt med noget, der er ufarligt eller mindre farligt.
- 7) Planlægning af forebyggelsen for at gøre den til en sammenhængende helhed, inden for hvilken forebyggelsen omfatter teknik, tilrettelæggelse af arbejdet, arbejdsforhold, sociale relationer og påvirkninger fra faktorer i arbejdsmiljøet.
- 8) Vedtagelse af foranstaltninger til kollektiv beskyttelse frem for foranstaltninger til individuel beskyttelse.
- 9) Hensigtsmæssig instruktion af arbejdstagerne.

2. Generelle forebyggelsesprincipper, der skal iagttages af arbejdsgiverne, jf. artikel 6 i Rådets direktiv 89/391/EØF om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet, ved udførelsen af bygge- og/eller anlægsarbejde.

- 1) Opretholdelse af orden og tilfredsstillende hygiejniske forhold på byggepladsen.
- 2) Valg af placering af arbejdspladserne, idet der tages hensyn til adgangsforholdene til disse arbejdspladser og færdselsveje eller -områder på byggepladsen.
- 3) Retningslinjer for håndtering af forskellige byggematerialer.
- 4) Vedligeholdelse, kontrol før idriftsættelse og regelmæssig kontrol med installationerne og anordningerne med henblik på at fjerne defekter, som kan påvirke arbejdstagernes sikkerhed og sundhed.
- 5) Afgrænsning og indretning af områder til oplagring og opbevaring af materialer, navnlig hvis det drejer sig om farlige stoffer eller produkter.
- 6) Retningslinjerne for fjernelse af farlige affaldsstoffer.
- 7) Oplagring og fjernelse eller bortledning af affald og murbrokker.
- 8) Tilpasning af den faktiske tid, som skal anvendes på de forskellige typer arbejde eller arbejdsfaser, efterhånden som arbejdet på byggepladsen skrider frem.
- 9) Samarbejdet mellem arbejdsgivere og selvstændige.
- 10) Samspillet med de aktiviteter, der foregår på, eller i nærheden af det sted, hvor byggepladsen befinder sig.

Plan for sikkerhed og sundhed

Planen skal omfatte:

- 1) en organisationsplan,
- 2) en byggepladstegning,
- 3) en tidsplan,
- 4) en angivelse af færdselsområderne,
- 5) en angivelse af de områder, hvor der vil blive udført arbejde af flere arbejdsgivere og deres ansatte,
- 6) en angivelse af de fælles sikkerhedsforanstaltninger, der etableres i fællesområderne,
- 7) en afgrænsning af de områder, hvor arbejdet medfører særlige risici,
- 8) en procedure for løbende kontrol med installationer, sikkerhedsforanstaltninger og eventuelle særlige risici m.v.,
- 9) en angivelse af hvem, der forestår en eventuel planlagt løbende kontrol og samordning af beredskabs-, evakuerings- og øvelsesplaner,
- 10) specifikke foranstaltninger vedrørende evt. særligt farligt arbejde, jf. § 6, stk. 1, nr. 2, jf. bilag 1.

Byggepladstegningen skal vise, hvor der er:

- 1) eksisterende risici på arealet og hvilke risici,
- 2) adgangs-, transport- og flugtveje,
- 3) kran, hejs og stilladser,
- 4) afsat plads til materialedepoter, midlertidige værksteder og affaldscontainere,
- 5) afsat plads til velfærdsforanstaltninger,
- 6) tilslutning til el, vand og kloak og
- 7) alarm-, brand-, rednings- og førstehjælpsudstyr.

Tidsplanen skal angive:

- 1) hvornår den enkelte arbejdsgiver har arbejdsopgaver på byggepladsen og hvor meget tid, der er afsat til de enkelte arbejder eller arbejdsfaser
- 2) i hvilke perioder, der skal foregå arbejde, som medfører særlig fare, jf. bilag 1.

Indholdet af anmeldelse efter § 15

- 1) Dato for indsendelse:
- 2) Byggepladsens nøjagtige beliggenhed:
- 3) Bygherre(r), navn(e) og adresse(r):
- 4) Bygværkets art:
- 5) Den (De) projekterende:
- 6) Koordinator for sikkerhed og sundhed:
- 7) Forventet dato for påbegyndelse af arbejdet på byggepladsen:
- 8) Forventet varighed af arbejdet på byggepladsen:
- 9) Forventet største antal arbejdstagere på byggepladsen:
- 10) Forventet antal virksomheder og selvstændige på byggepladsen:
- 11) Angivelse af de virksomheder, som allerede er udvalgt: